

KRIZOVÝ KOMPAS

expertního týmu generála Pavla

„Zatím se nepodařilo dostatečně dobře vysvětlit podmínky pro čerpání příspěvků a sociálních podpor. Proto je lidé stále nevyužívají tak, jak by mohli. Řadě občanů jsou málo srozumitelné i podmínky čerpání příspěvků a často byrokratické vyžadování údajů, které stát o občanech už dávno má. Potřebujeme změnit postupy úřadů práce z byrokratických na takové, které jsou užitečné, důvěřují lidem a chtějí jim cestu k čerpání podpory ze strany státu zrychlit a ulehčit.“

GENERÁL PETR PAVEL

Žijeme v těžké době. V Evropě je válka a na nás dopadá energetická krize a zdražování. Trápí nás chaos a nejistota z toho, co bude. Nejsem sice ekonom ani expert na energetiku, ale vím, jak se v krizi chovat. Svolat odborníky, vyslechnout si jejich doporučení, vybrat to nejpříjemnější, rozhodnout a nést za to odpovědnost. A svá rozhodnutí jasně a srozumitelně komunikovat lidem. Tím jsem se řídil během své služby v armádě i zahraniční diplomacii a hodlám v tom pokračovat dál. Lidé se na mě obrací s mnoha dotazy, mají pocit, že jim stát nepomáhá. Já a můj poradní tým bychom jim rádi poskytli odpovědi, které jim zatím schází.

KDE JSME?

→ Z ekonomického hlediska nejsme zatím v krizi, dostupné odhady domácích a zahraničních institucí ale předpovídají stagnaci ekonomiky či mírný pokles v příštím roce. Existující odhady počítají s poklesem HDP do 1 %. Záležet ale bude na vývoji války na Ukrajině.

→ V oblasti energetiky je slovo krize na místě, ale podařilo se uklidnit trhy. A to především díky úspěšné koordinaci států na evropské úrovni, například ve společných nákupech LNG.

→ Inflace je stále velmi vysoká (15,1 %), i když její růst se už zastavil.

→ Rozpočtový schodek zůstává vysoký, což sice nyní pomáhá ekonomice, zároveň to ale přispívá k inflaci.

→ Pokračuje mírný pokles cen energií na burze (ze srpnových 1000 EUR na 357 EUR/MWh za elektřinu a ze srpnových 320 EUR na 140 EUR/MWh za plyn) díky příznivému počasí v říjnu a listopadu, a tedy i nižší spotřebě.

→ Úřady práce se dlouhodobě potýkají s nedostatečnou personální kapacitou.

CO NÁM HROZÍ?

→ Dosažení inflačního cíle 2 % se vzdaluje, a to nejen u nás, ale i v dalších zemích. Inflační očekávání, tedy předpoklady, že inflace bude pokračovat, se postupně zvyšují. Někteří dokonce hovoří o riziku měnové krize, tedy oslabení kurzu koruny vůči euru a dolaru. S ohledem na dostatečně vysoké rezervy ČNB se však nejedná o aktuální riziko.

→ V důsledku propadu spotřebitelské důvěry, která je v současnosti ještě níže než při pandemii a finanční krizi, hrozí další prohloubení negativních ekonomických dopadů.

→ Podobně výsledky šetření mezi firmami zrcadlí skepsi a obavy z vývoje v příštím roce. Klesá objem nových zakázek, omezují se investiční výdaje. Zaměstnanci firmy zatím nepropouští, těch je stále relativně nedostatek.

→ Pokud ohrožené skupiny obyvatel nezískají včas dostatečnou podporu pro zvládnutí zvýšených nákladů na energie, na jaře hrozí zvýšení počtu exekucí.

CO DĚLÁME?

→ NERV připravil návrhy na konsolidaci veřejných financí. Bude zajímavé sledovat reakci vlády.

→ Zásobníky na plyn jsou naplněny na 99 %.

→ Pokračuje úsilí zemí EU o zajištění dodávek plynu v příštím roce, například z Kataru nebo Alžíru.

→ Pokračuje jednání o navýšení dodávek a dopravních kapacit do Česka plynovodem z Polska a využívání nově připravovaných LNG terminálů v Německu.

→ Vláda schválila cenové stropy pro výrobní ceny elektřiny. Toto opatření vychází z evropského nařízení. Stropy se liší pro jednotlivé technologie výroby elektřiny.

→ Vláda schválila cenové stropy pro elektřinu (6 Kč/kWh) a plyn (3 Kč/kWh) pro domácnosti, malé a střední firmy a veřejný sektor.

KRIZOVÝ KOMPAS

expertního týmu generála Pavla

CO MŮŽEME DĚLAT?

→ Je třeba začít včas přemýšlet o ekonomické obnově Ukrajiny, nečekat na konec války. K tomu je potřebná koordinace na úrovni EU, případně s dalšími spojenci.

→ Vláda uvažuje o zavedení stropů na ceny elektřiny a zemního plynu i pro velké firmy, které ale musí být v souladu s evropskými pravidly veřejné podpory.

→ Je nezbytné co nejdříve pomoci nejvíce zasaženým firmám. Obvykle platí, že čím adresnější podpora je, tím je efektivnější i úspornější pro státní rozpočet.

→ Vláda by měla zlepšit komunikaci o příspěvku na bydlení, který stále není využíván tak, jak by mohl být. Je třeba veřejnost informovat, že nejde o dávku v hmotné nouzi.

→ Stejně tak je třeba lépe komunikovat možnosti podpory týkající se firem. Vláda by měla urychlit schvalování povolovacích procesů.

→ Vyplácení sociálních podpor by pomohla digitalizace státu, která je nutná k provázání různých systémů a zjednodušení celého procesu administrativy.

CO Z TOHO PLYNE PRO VEŘEJNOST?

→ Je dobré pečlivě zkontrolovat nastavení záloh na energie, někteří dodavatelé při navýšení předpokládají i zvýšení spotřeby energie až o 50 %. U takto nastavených záloh je třeba vznést dotaz na dodavatele a rozporovat je. Klidně i s pomocí pracovníků v odborných sociálních poradnách či dluhovém poradenství.

→ Lidé by měli podávat odvolání v případech, kdy jim není přiznán příspěvek na bydlení, nebo doplatek na bydlení. Často jde o administrativní nedostatek.

→ Úspory na energiích je možné realizovat prostřednictvím dotačního programu **Nová zelená úsporám light**, díky kterému se dá dosáhnout až na 150 000 Kč na zateplení domu. Lidé se mohou také obrátit na „energetické ambasadorů“, kteří působí od listopadu na krajských pobočkách úřadů práce.

EXPERTNÍ TÝM

Zdeněk Tůma
Vladimír Bezděk
Jan Hartl
Milena Jabůrková
David Marek
Michal Mareš
Jakub Maščuch
Lucie Poláková
David Vávra

Více o expertním týmu na
www.generalpavel.cz/lide

